

Sygn. akt IV Cz 504/13

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku, IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Struski (spr.)

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska, Andrzej Jastrzębski

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2013r., w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczona odpowiedzialnością z siedzibą w S.

z udziałem dłużnika R. Z.

o nadanie klauzuli wykonalności w wyniku przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego w Czuchowie z dnia 26 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I Co 261/13

postanawia:

oddalić zażalenie

Sygn. akt IV Cz 504/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Czuchowie oddalił wniosek (...) Spółki z ograniczona odpowiedzialnością z siedzibą w S.o nadanie klauzuli wykonalności, w wyniku przejścia uprawnień, nakazowi zapłaty, wydanemu przez Sąd Rejonowy w Lublinie dnia 23 marca 2012r. w sprawie sygn. akt (...). Z uzasadnienia postanowienia wynika, że podstawą jego wydania był art. 788 § 1 k.p.c., przez przyjęcie, iż nie zostały spełnione przesłanki w nim wskazane, bowiem przedłożone kserokopie dokumentów, potwierdzone za zgodność z oryginałem, przez pełnomocnika wnioskodawcy, zawierały niepełne i nieczytelne pieczęcie, brak na nich numerów stron, brak też wzmianki o tym komu je wydano.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wnioskodawca, który domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i nadanie klauzuli wykonalności na jego rzecz w wyniku przejścia uprawnień. Zarzucił naruszenie art. 788 § 1 kpc przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stronami postępowania egzekucyjnego są podmioty wymienione w tytule egzekucyjnym. Różne zdarzenia prawne powodują jednak konieczność wprowadzenia już do klauzuli wykonalności na miejsce wymienionych w tytule egzekucyjnym innych lub dodatkowych podmiotów. Zdarzenia te mogą występować w toku postępowania

rozpoznawczego, a więc przed wydaniem tytułu egzekucyjnego, a także po jego powstaniu. Skutki takich zdarzeń powodujących zmiany w osobach wierzyciela lub dłużnika reguluje art. 788 k.p.c. Przepis ten obejmuje wszelkie wypadki następstw, a więc zależnych i niezależnych od woli stron, powstałych zarówno pod tytułem ogólnym, jak i szczególnym. Istotne jest, aby zmiana wierzyciela lub dłużnika nastąpiła po wszczęciu postępowania rozpoznawczego.

Do przypadków regulowanych na podstawie art. 788 k.p.c. należy m.in.: śmierć wierzyciela lub dłużnika, przelew wierzytelności (art. 509 k.c.), przejęcie długu (art. 519 k.c.), wstąpienie w prawa wierzyciela (art. 518 k.c.), nabycie spadku na podstawie umowy ze spadkobiercą (art. 1051 i nast. k.c.).

Zgodnie treścią art. 788 § 1 in fine k.p.c., wystarczającą przesłanką uzyskania tytułu wykonawczego na rzecz innej osoby jest przedstawienie dokumentu urzędowego (art. 244 k.p.c.) lub prywatnego (art. 245 k.p.c.) z podpisem urzędowo poświadczonym potwierdzającego przejście uprawnień wynikających z tytułu egzekucyjnego na tę osobę (vide: Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, pod. red. prof. A. Zielińskiego, Tom II, Wyd. C.H. BECK, Tom II, s. 664-669).

W postępowaniu przed Sądem I-ej instancji wnioskodawca powołał się na kserokopie sporządzonych przez siebie wyciągów z dokumentów zawierających oświadczenia (...) im (...)w G. oraz (...) spółki z o.o.w Luksemburgu o dokonaniu powierniczego przelewu wierzytelności dotyczącej osoby dłużnika. Według wnioskodawcy dokumenty te spełniają kryteria określone w art. 788 kpc. Wezwany przez Sąd Rejonowy w Człuchowie do przedłożenia dokumentów wykazujących przejście uprawnień na rzecz wierzyciela przedstawił wyciąg z umowy przelewu wraz z wyciągiem aneksu nr (...) do umowy przelewu oraz wyciąg umowy dotyczącej obsługi wierzytelności (...) wraz z aneksem nr (...) do umowy dotyczącej obsługi wierzytelności w odniesieniu do segmentu (...)

Zdaniem Sądu Okręgowego analiza tych dokumentów potwierdza, że stanowisko Sądu Rejonowego, wyrażone w zaskarżonym postanowieniu i jego uzasadnieniu było słuszne. Zważyć bowiem należy, iż wykładnia językowa i celowościowa art. 788 kpc przemawia za przyjęciem tezy, iż w każdym przypadku chodzi w nim o oryginał dokumentu. Ustawodawca nie sformułował żadnego zastrzeżenia, iż wystarczające dla wykazania przejścia uprawnień na inną osobę jest dołączenie odpisów tych dokumentów. Z przepisu tego wynikają minimalne wymagania formalne, obowiązujące w postępowaniu klauzulowym, których przestrzeganie jest jednak konieczne ze względu na ochronę praw zarówno dotychczasowego wierzyciela, jak i dłużnika. Postępowanie w tym trybie toczy się bowiem wedle bardzo uproszczonej procedury, sprowadzającej się jedynie do badania przez sąd załączonych do wniosku dokumentów i bez wysłuchania stanowisk stron, a postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności wydawane jest na posiedzeniu niejawnym. Podobne stanowisko wypowiedział Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 8 grudnia 2005 r. (III CZP 101/2005 OSNC 2006/11 poz. 180) i postanowienia z dnia 9 marca 2004 r. (V CK 448/2003) oraz Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie II ACz 151/2007, z dnia 31 stycznia 2007 r. (LexPolonica nr 1501282).

W postępowaniu z art. 788 k.p.c. przedmiotem kognicji sądu jest tylko formalne badanie, czy na podstawie przedstawionych dokumentów nastąpiło przejście uprawnień lub obowiązków. Sąd nie może badać natomiast, czy rzeczywiście doszło do tego przejścia. Jednak zasadnym jest przyjęcie, że dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym muszą być wykazane wszystkie te elementy, od których w świetle okoliczności wynikających z treści wniosku i dołączonych doń dokumentów prawo materialne uzależnia dojście następstwa prawnego do skutku. Tylko w takim przypadku można bowiem twierdzić, że doszło do wykazania przejścia praw w rozumieniu art. 788 § 1 kpc. Za poglądem tym przemawia przede wszystkim okoliczność, iż dokumenty urzędowe albo prywatne z podpisami urzędowo poświadczonymi są w zasadzie jedynymi dopuszczalnymi dowodami, za pomocą których można wykazać następstwo prawne w postępowaniu klauzulowym. Zatem przejście prawa lub obowiązku w świetle przedstawionego przez wierzyciela dokumentu nie powinno, w ocenie sądu, budzić jakichkolwiek wątpliwości (vide: komentarz do art. 788 Kpc, pod red. J. Jankowskiego, sip. Legalis, wersja 01.2013). Taki pogląd został przyjęty również w postanowieniu wydanym przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w dniu 3.9.2012 r., w sprawie I ACz 1207/12, (niepubl.).

Powyższej oceny nie zmienia fakt, iż ustawą z 23.10.2009 r. o zmianie ustaw w zakresie uwierzytelniania dokumentów (Dz. U. Nr 216, poz. 1676, ze zm.) wprowadzono możliwość uwierzytelniania dokumentów przez adwokatów, radców prawnych, radców Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz rzeczników patentowych. Celem dokonanej nowelizacji było odformalizowanie postępowania cywilnego poprzez dopuszczenie możliwości dołączenia do akt odpisów dokumentów zamiast ich oryginałów, ale pod warunkiem że ich zgodność została poświadczona przez ściśle określone w art. 129 § 2 kpc podmioty (notariusza, występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa).

Zgodnie z art. 129 § 3 kpc zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem, przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, ma charakter dokumentu urzędowego. Dokonane przez pełnomocnika (adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego, radcę Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa) poświadczenie winno zawierać obok podpisu datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia. Tak poświadczony odpis może być podstawą orzekania przez sąd. Uwierzytelnienie dokonane w z zgodzie z omawianym przepisem nie oznacza jednak, że odpis staje się dokumentem urzędowym. Taki pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z 24.9.2012 r., I ACz 1363/12 (LEX Nr 1220504) i Sąd Okręgowy, w składzie orzekającym w niniejszej sprawie, w pełni go podziela.

Skoro zatem pełnomocnik wnioskodawczy potwierdził za zgodność z oryginałem kopię sporządzonego przez niego wyciągu, w której nie są czytelne wszystkie elementy świadczące o tym, że dokumenty te spełniały wymogi w art. 788 § 1 kpc określone, to nie można uznać, iż stanowisko Sądu Rejonowego nie było w pełni uzasadnione. Ponadto słuszna pozostaje uwaga Sądu Rejonowego, że notariusz nie sporządził wyciągu z dokumentu źródłowego tj. umowy i aneksów do umów lecz potwierdził jedynie za zgodność wyciąg przygotowany przez stronę. Wyciąg taki nie może stanowić dokumentu urzędowego ani prywatnego w rozumieniu art. 788 § 1 kpc.

Wobec powyższego, na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c., należało orzec jak w sentencji postanowienia.